

GLASBENA
MATICA
V LJUBLJANI

V PONEDELJEK 5. MARCA 1928

KONCERT

Sodelujejo: PROF. ANTON TROST (klavir),
ORKESTRALNO DRUŠTVO GLASBENE
MATICE, POMNOŽENO Z GODBENIKI
MUZIKE DRAVSKE DIVIZIJSKE OBLASTI,
IN PEVSKI ZBOR GLASBENE MATICE

Dirigent orkestra: EMIL ADAMIČ
Dirigent zbora: MATEJ HUBAD

ZAČETEK OB 20. URI
VELIKA DVORANA HOTELA „UNION“

S P O R E D:

- 1.) Schubert Franc (1797-1828):

Uvertura v italijanskem slogu, op. 170.

- 2.) Janaček Leoš:

Iz suite za godalni orkester:

I. Andante.

II. Adagio.

III. Andante con moto.

IV. Moderato.

- 3.) Gallus Jacobus = Petelin (1550-1591)

a) *Musica noster amor*. Madrigal,

b) *Ave Maria*, osmeroglasno. šesteroglasno.

c) *Laus et perennis gloria*, osmeroglasno.

Poje pevski zbor Glasbene Matice

O D M O R

- 4.) Rahmaninov Sergej:

Drugi klavirski koncert v c-molu,

I. Moderato. op. 18.

II. Adagio sostenuto.

III. Allegro scherzando.

- 5.) Stravinski Igor:

Žar ptica – Suita:

I. Horovodna.

II. Finale.

Franc Schubert

rojen 31. januarja 1797. v Lichtenthalu pri Dunaju, umrl 19. novembra 1828. na Dunaju.

Schubert je poprečni publiki znan najbolj po svojih solo-pesmi in zborih. Napisal pa je celo vrsto velikih maš, deset knjig opernih partitur, komorna in orkestralna dela. Izmed slednjih se največ izvajata C-durova in nedovršena H-molova simfonija. Njegov vzor je bil Beethoven; ne dosega ga sicer po globini misli, pač pa po melodični invenciji, vsled česar je postal tako zelo popularen. Novejša raziskovanja pa dokazujejo, da se njegovo muzikalno oblikovanje ne koncentrira v pesmi, temveč v instrumentalni glasbi, kar izpričujejo njega klavirske sonate, komorna in orkestralna dela. Velika množina Schubertovih skladb je do danes ostala še neizvajana; kadar bo muzikalni svet spoznal tudi ta njegova dela, tedaj šele ga bo znal prav ceniti.

Uvertura v italijanskem slogu ima klasično sonatno obliko s kratko Adagio-predigro, kateri se priključi takoj glavni del z glavnem temo v C-duru in postransko, prvič v spodnji medianti, drugič pa v glavnem tonskem načinu. Po reprizi prvega dela glavnega stavka sledi živahna Coda. Glasbena vsebina uverture spominja živo na italijansko glasbo Salierijeve dobe.

Janaček Leoš

rojen 3. julija 1854. v Hukvaldy pri Příboru, je eden največjih živečih čeških skladateljev, profesor kompozicije na mojstrski šoli brnskega konservatorija. V zadnjem času si je pridobil svetovni sloves s svojimi operami in simfoničnimi deli. Njegova glasba se opira na moravsko narodno pesem. Janaček zametava vse intelektualne momente, odklanja polifonijo in tematiko, in je prepričan, da je melodična in ritmična linija živega jezika najbolj učinkujoč dramatičen faktor opere. V Ljubljani je zlasti znan Janaček po sijajno uspeli operi „Jenufa“. Godalna suita, ki je na vspeh koncerta, sestoji iz šestih stavkov, od katerih se izvajajo 6., 2., 3. in 1. V suiti se kaže vsa melodična radost in nacionalna ritmika sivolasega mladeniča.

Jakob Gallus = Handl (recte Petelin)

je bil rojen leta 1550. na Kranjskem (domnevno v Ribnici). Humanistično in glasbeno izobrazbo je dobil v stiškem samostanu okoli 1560. do 1566. Izpopolnil jo je v Zwettlu in Melku (okoli 1566. do

1570.) in prišel od tam v dvorni pevski zbor na Dunaj, kjer je deloval do leta 1574. Nato je prepotoval Moravsko, Češko in Šlezijo (1575. do 1579.). Leta 1579. je v Olomucu stopil v službo škofa Stanisl. Pawlowskega kot kapelnik (1579. do 1585.). V Prago se je preselil leta 1585. in ostal tam do smrti dne 18. julija leta 1591. V Pragi je bil kantor pri cerkvi sv. Jana na Brehu (sedaj: Anen-ska ul. 210), kjer je tudi pokopan. Zložil je 517 skladb, največ maš in motet za cerkev, 2 zbirki latinskih madrigalov in nekaj svetnih pesmi, vse a capella v polifonskem slogu za 4 do 24 glasov. Rad uporablja deljene zборе (Corv. spazzati!).

Jacobus Gallus:

Musica noster amor.

Madrigal, izdan leta 1596.

Musica noster amor
sit fida pedisequa vatum.

Molliter ad cumas
figere mata melos

Exulet hostiles acuens
taratantara motus.
Vivat!

Et Aonidum castra
Poesis amet.
Et lacrimas vatum
colit et suspiris,
Caesar.

Vivat io magnis
turba sacrata diis.

Ave Maria.

Ave Maria
gratia plena,
Dominus tecum,
benedicta tu
in mulieribus
et benedictus fructus
ventris tui
Jesus Christus!

Laus et perennis gloria.

Laus et perennis gloria
Deo patri
et filio
sancto simul paraclito
in saeculorum saecula
Amen.

Rahmaninov klavirski koncert v C=molu

Je bil v Ljubljani prvič izvajen leta 1912. na koncertu Filharmonične dražbe (solist J. Varga). Na splošno zahtevo se je moral koncert v letu 1913. ponoviti. Rahmaninov, rojen leta 1873., je eden izmed najodličnejših reprezentantov novoruske šole. Njegov koncert je pisan enako sijajno za klavir kot za orkester. Že prvi stavek iznenadi z nenavadno pestrostjo barv, močnimi tematičnimi in melodičnimi domisleki, očarljivimi zvočnimi efekti in orkestrskimi frazami, prepreženimi z duhovito izvedenimi klavirskimi pasažami. Instrumentacija orkestra je masivna, zmagovita. Najlepši del koncerta je Adagio sostenuto. Odlikuje se po svoji plemeniti melodiki, jasnosti in nežnosti. Pred koncem Adagia ima klavir briljantno kadenco. Zadnji stavek je zgrajen s presenetljivo orkestralno tehniko in tvori z živahno ritmiko ter mojstrsko kontrapunktiko učinkovit zaključek velezanimivega dela.

Žar = ptica

Je eno manj ekstremnih del velikega ruskega modernista Igorja Stravinskega, rojenega leta 1882. Ples princez iz te suite je v nekako mistično meglo zavil, čudovito pestro instrumentiran stavek v mirnem plesnem tempu z zanimivimi nacionalnimi melodičnimi mislimi, poln harmoničnih presenečenj. Zlasti sijajen je konec, ki se preliva liki mavrica iz barve v barvo. Silen kontrast k temu stavku pa je finale, ki začne s široko rogovo pesmijo nad blesteče barvitim tremolom godal. Ta tema se vzpne do ff v celem orkestru, nato pa nastopi v širokem, hitrem 7-delnem tempu kratka končna glasbena fraza, ki jo zaključijo iz pp do ff naraščajoči vzporedni trozvoki trobil ob enoglasju vsega ostalega orkestra.

